

mgvoo.com

မောင်ထင်

ဘာသာစကားစစ်တမ်း

mgvoo.com

အခုစုစည်းထုတ်ဝေလိုက်တဲ့ ဆရာကြီးမောင်ထင်ရဲ့
 “ဘာသာစကားစစ်တမ်း” ဆိုတဲ့ သတင်းစာဆောင်းပါးဟာ
 ဆရာကြီးဦးဝင်းတင် ဟံသာဝတီသတင်းစာအယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ်
 တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်က ဟံသာဝတီသတင်းစာမှာ
 ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးခဲ့တဲ့ဆောင်းပါး ဖြစ်ပါတယ်။
 ဆောင်းပါးတွေကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်တော့ သုတေသနဆိုင်ရာ ဆောင်းပါး ၃ ပုဒ်၊
 မြန်မာစာဆိုင်ရာ ဆောင်းပါး ၆ ပုဒ်၊ ကျောက်စာနဲ့ ပုရပိုက်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါး ၄ ပုဒ်၊
 စာပေဆိုင်ရာဆောင်းပါး ၁၃ ပုဒ်၊ စုစုပေါင်း ဆောင်းပါး ၂၆ ပုဒ် ပါရှိပါတယ်။

*

အခု ၂၁ ရာစုထဲမှာ လူလားမြောက်လာကြတဲ့ လူငယ်၊ လုံမငယ်တွေရဲ့
 မြန်မာစာအသုံးအနှုန်းတွေကလည်း ၂၀ ရာစုခေတ်အသုံးအနှုန်းတွေနဲ့
 မတူကြတော့တာကို သတိပြုမိပါတယ်။
 မြန်မာစာအရေးအသားမှာ၊ အပြောအဆိုမှာ
 သတ်ပုံသတ်ညွှန်းလွဲချော်နေတာတွေ
 မကြာခဏ တွေ့နေရပါတယ်။

ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကလေးဘဝက လမ်းပေါ်မှာ ခုန်ပေါက်မြူးထူးရင်း
 အော်ဟစ်ခဲ့တဲ့ “စလုံး ဆလိမ် ဒေါ်ဂျမ်းစိန်” ဆိုတဲ့
 ကဗျာလိုလို၊ သံပေါက်လိုလို စာသားလေးကို
 မဆီမဆိုင် သွားပြီးအမှတ်ရမိနေပြန်ပါတယ်။
 မျက်မှောက်ခေတ်အခြေအနေမှာ စလုံးနဲ့ ဆလိမ် အသံထွက်လွဲချော်နေတာ၊
 သတ်ပုံမှားနေတာမျိုးတွေကို မကြာခဏဆိုသလို ဖတ်ရှုနေရ ကြားနေရဆဲပါပဲ။

ဟု စီစဉ်သူက ယခုစာအုပ်စီစဉ်ဖြစ်သည့်အခါ တွေးမိသည့်အတွေးများ၊
 ဖမ်းဆုပ်မိသည့် အဓိပ္ပာယ်များဖြင့် အဖွင့်နိဒါန်းပျိုးကာ
 ဆရာမောင်ထင်၏ တိမ်မြုပ်နေသော ဆောင်းပါးများကို
 အချိန်ကိုက် တန်ဖိုးရှိရှိ ဖော်ထုတ်တင်ဆက်ထားပါသည်။

MGH0014

1,500.00 KS

ဘာသာစကားစစ်တမ်း မောင်ထင်

စာမျက်နှာ ၁၁၈++ မျက်နှာ၊ ၁၃ ခင်တီ x ၁၉ ခင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၂၀၊ ဩဂုတ်လ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

ရောင်းစျေး ၁၅၀၀ ကျပ်

ဘာသာစကားစစ်တမ်း
မောင်ထင်

mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

- စီစဉ်သူရဲ့အမှာ	က
၁။ စာပေသုတေသန	၁
၂။ ကဝိလက္ခဏာ သုတေသန	၇
၃။ အသုံးချမြန်မာစာ	၁၂
၄။ ကာရန်မဲ့ကဗျာ	၁၇
၅။ ဘာသာစကား စစ်တမ်း	၂၁
၆။ မြန်မာစာ	၂၆
၇။ မြန်မာစာ သင်ကြားနည်း	၃၁
၈။ မြန်မာစာပေသမိုင်း	၃၆
၉။ ရှာဖွေခြင်း နှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း	၄၁
၁၀။ စာကြည့်တိုက်လုပ်ငန်း	၄၆
၁၁။ စာဖတ်သူပေါလာလျှင်	၅၁
၁၂။ စာပေဆုများ	၅၆
၁၃။ စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု	၆၁
၁၄။ မြန်မာ ကကြီး ခွေး	၆၅

၁၅။	စာဖတ်သောခလေ့	၆၉
၁၆။	ပုံနှိပ်စာလုံးသမိုင်း	၇၃
၁၇။	ကောင်းသောစာပေ လူ့မိတ်ဆွေ	၇၇
၁၈။	လူ့မိတ်ဆွေကို ရှာဖွေခြင်း	၈၂
၁၉။	ရှေးမြန်မာတို့၏ သိပ္ပံဘာသာပြန်	၈၆
၂၀။	သုတေသန စာတမ်းဖတ်ပွဲ	၉၀
၂၁။	ကုန်းဘောင်ခေတ် ပုရပိုက်များ	၉၄
၂၂။	စာမူပြိုင်ပွဲ	၉၈
၂၃။	ပုရပိုက်ကပြောသောသမိုင်း	၁၀၂
၂၄။	စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး	၁၀၆
၂၅။	သိပ္ပံမြန်မာစာ	၁၁၀
၂၆။	ရခိုင်ကျောက်စာ	၁၁၅

စီစဉ်သူရဲအမှာ

လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ကတည်းက ဟံသာဝတီသတင်းစာ ဆောင်းပါးတွေကို စုစည်းထုတ်ဝေဖို့ တောင်းဆိုခဲ့သူဟာ စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်တိုက်က ဆရာ မောင်စန်းဦး ဖြစ်ပါတယ်။

လမ်းစဉ်ပါတီခေတ် သတင်းစာတွေကို နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ် ပြီးချိန်မှာ ပုဂ္ဂလိကပိုင်သတင်းစာဖြစ်တဲ့ ဟံသာဝတီသတင်းစာတိုက်ဟာ မန္တလေးမြို့ကို ရောက်ရှိသွားပါတယ်။ အထက် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တစ်စောင်တည်းသော သတင်းစာလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီသတင်းစာကို အယ်ဒီတာချုပ် ဦးဝင်းတင်က ဦးစီးပြီး ထုတ်ဝေရပါတယ်။ နောင်မှာတော့ အယ်ဒီတာချုပ် ဦးဝင်းတင်ဟာ ဟံသာဝတီ ဦးဝင်းတင်အဖြစ် သတင်းစာလောကမှာ သာမက နိုင်ငံရေးလောကမှာပါ လူသိများလာခဲ့ပါတယ်။

အခုစုစည်းထုတ်ဝေလိုက်တဲ့ ဆရာကြီး မောင်ထင်ရဲ့ 'ဘာသာစကားစစ်တမ်း'ဆိုတဲ့ သတင်းစာဆောင်းပါးဟာ

ဆရာကြီး ဦးဝင်းတင် ဟံသာဝတီသတင်းစာ အယ်ဒီတာ ချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်က ဟံသာဝတီသတင်းစာ မှာ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးခဲ့တဲ့ဆောင်းပါး ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းမှာ ရေးခဲ့တဲ့ အဖေ့ရဲ့ ဆောင်း ပါးတွေဟာ ရာစုအားဖြင့် ကြည့်မယ်ဆိုရင် ၂၀ ရာစု နှောင်း ပိုင်းမှာ ရေးခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ပြောချင်ပါတယ်။ အခု ၂၁ ရာစုထဲကို ရောက်နေချိန် မှာ အတိတ်ကို လည်ပြန်ကြည့်မိလိုက်တော့ ၁၉၇၀-၈၀- ၉၀ ပြည့်နှစ်တွေဟာ ၂၀ ရာစုနှောင်းပိုင်းကာလတွေပဲ မဟုတ် ပါလား။

အခု ၂၁ ရာစုထဲမှာ လူလားမြောက်လာကြတဲ့ လူငယ်၊ လုံမငယ်တွေရဲ့ မြန်မာစာအသုံးအနှုန်းတွေကလည်း ၂၀ ရာစုခေတ်အသုံးအနှုန်းတွေနဲ့ မတူကြတော့တာကို သတိပြုမိ ပါတယ်။ မြန်မာစာရေးအသားမှာ၊ အပြောအဆိုမှာ သတ်ပုံ သတ်ညွှန်းလွဲချော်နေတာတွေ မကြာခဏ တွေ့နေရပါတယ်။

ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကလေးဘဝက လမ်းပေါ်မှာ ခုန် ပေါက်မြူးထူးရင်း အော်ဟစ်ခဲ့တဲ့ ‘စလုံး ဆလိမ် ဒေါ်ဂျမ်း စိန်’ဆိုတဲ့ ကဗျာလိုလို၊ သံပေါက်လိုလို စာသားလေးကို မဆီမဆိုင် သွားပြီးအမှတ်ရမိနေပြန်ပါတယ်။

မျက်မှောက်ခေတ်အခြေအနေမှာ စလုံးနဲ့ ဆလိမ် အသံ ထွက်လွဲချော်နေတာ၊ သတ်ပုံမှားနေတာမျိုးတွေကို မကြာ ခဏဆိုသလို ဖတ်ရှုနေရ၊ ကြားနေရဆဲပါပဲ။

ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်က အဖေရေးခဲ့တဲ့ ‘မြန်မာစာသင်ကြားနည်း’ ဟံသာဝတီသတင်း

စာဆောင်းပါးမှာ-

“မြန်မာစာအသုံးအနှုန်း မှားယွင်းသော အကြောင်းတရား မှစ၍၊ မြန်မာ့သုတေသနလုပ်ငန်းအဝဝတို့ အနာဂတ်တွင် ဖောက်လွဲဖောက်ပြန် ဖြစ်လာနိုင်သောအချက်တို့ကို စဉ်းစား မိသောအခါ ယနေ့မြန်မာစာသင်ကြားပို့ချခြင်း စနစ်ကို စည်းကမ်းကျနမှန်ကန်အောင် ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့်တကွ သော ပညာရေးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဆော်ဩပေးရန် များစွာ လိုအပ်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ ထင်မြင်လာပါ သည်” လို့ အဖေ့ရဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက်ကို တင်ပြထားပါ တယ်။

ကျောက်စာ၊ ပုရပိုက် စတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်း ထိန်းသိမ်းတဲ့ အလုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး

“ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ရောက်၍ ကျောက်စာတို့ကို လေ့လာခွင့်ရသောအခါ ငယ်စဉ်က အဖြစ်အပျက်တို့ကို ပြန်ပြောင်း အောက်မေ့ပြီးလျှင် ၎င်းကျောက်စာကို ခြေရာ ကောက်ပါသည်။ ထိုအခါ ကြေမွပျက်စီးနေသော ကျောက် ဖျာအပိုင်းအစတို့ကို ဂါတ်ဝိုင်းအပြင်ဘက် ဒိုဘီကုလား တန်းလျားတွင် တွေ့ရပါသည်။ အတန်ငယ်ကောင်းသေး သော ကျောက်ဖျာတစ်ချပ်မှာ ဒိုဘီကုလားအဝတ်ဖွပ်သော ကျောက်ဖျာဖြစ်နေပါသည်” လို့ ကြေကွဲဖွယ်ရာ မှတ်တမ်း တင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင်

“မြန်မာနိုင်ငံသည် ပူအိုက်စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းသော သဘာဝ ရှိသည်။ ဤသဘာဝကြောင့် သာမန်ကျောက်သည်ပင်လျှင်

ရေ၏တိုက်စားခြင်း၊ လေ၏တိုက်စားခြင်း စသော ဒဏ်တို့ကို မခံနိုင်ပါ။ ထို့ပြင် ခြ၊ ပုရွက်ဆိတ် စသော ပိုးမွှားတို့လည်း အလွန်ပေါ့ပါသည်။ စာအုပ်ကိုစားသော ငွေရောင်ပိုးကောင်ကလေးများကလည်း အလွန်နှိပ်စက်တတ်ပါသည်။ ပေပုရပိုက်စာအုပ်များတွင်လည်း အလွန်မို့တက်ပါသည်။ ယင်းအဖျက်အဆီး အန္တရာယ်များကို နည်းနိဿယမှန်ကန်စွာ ခုခံကာကွယ်ရန်လိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာကြည့်တိုက်၊ ပြတိုက် စသည်တို့ကို ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ စနစ်တကျ တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။” လို့ ‘ရှာဖွေခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း’ ဆောင်းပါးနိဂုံးပိုင်းမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

မြန်မာစာပေကို လေ့လာမှုအပိုင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး

“မြန်မာစာပေကို လေ့လာရာ၌ ပျူစာ၊ မွန်စာ၊ ရခိုင်စာတို့ကို မလေ့လာဘဲနှင့် ပြည့်စုံပြီဟု မယူဆသင့်ပါ။ ခေတ်သစ်မှာဆိုလျှင် ကရင်၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ရှမ်း စသော အမျိုးသားတို့၏ စာနှင့် စာပေကိုပါ လေ့လာကြရလိမ့်မည်။
 ... နှောင်းပြည်ထောင်စုသားတို့သည် အနွယ်အားဖြင့် မည်သို့ ကွဲပြားကွဲပြား၊ လူမျိုးအားဖြင့် တလုံးတစည်းတည်း ရှိလိမ့်မည်” လို့ ‘ရခိုင်ကျောက်စာ’ ဆောင်းပါးမှာ နှောင်းခတ်လူငယ်တွေအတွက် သတိပေးစကားဆိုခဲ့ပါတယ်။

နောက်ထပ်ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကတော့ ပြည်ထောင်စုငွေရတုသဘင် အကြိုနေ့ ဆွေးနွေးပွဲမှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် အသီးသီးက ဘာသာစာပေကော်မရှင်လို အဖွဲ့မျိုးဖွဲ့ဖို့၊ နိုင်ငံခြားဘာသာစကား သိပ္ပံကျောင်းလို တိုင်းရင်းသားဘာသာစကား သိပ္ပံကျောင်းကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ဖို့

(c)

ပြောဆိုဆွေးနွေးခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၉၇၂ ခုနှစ်က ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပြီး နှစ်အားဖြင့် ၄၇ နှစ်ရှိခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲကို အကြောင်းပြုပြီး 'ဘာသာစကားစစ်တမ်း' ဆောင်းပါးကို ရေးခဲ့ပါတယ်။

“ယခု ၂၀ ရာစု ခေတ်ဦးအစတွင် ဗြိတိသျှ အိန္ဒိယပြည်၌ အိန္ဒိယဘာသာစကား စစ်တမ်းကော်မရှင်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထိုကော်မရှင်တွင် ဆာဂျော့ဂရီယာဆန်အမည်ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်က သဘာပတိပြုပါသည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာပြည်မှာ အိန္ဒိယ၏ ပြည်နယ်တစ်နယ်ဖြစ်လေရာ အဆိုပါ ဘာသာစကား ကော်မရှင်ထဲတွင် မြန်မာပြည်က တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်” လို့ မှတ်သားရပါတယ်။

ဘာသာစကားများဆိုင်ရာ စစ်တမ်းအစီရင်ခံစာထဲမှာ မြန်မာပြည်ဖွား တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေရဲ့ အမည်နာမနဲ့ တကွ အစီရင်ခံစာက ဒေသအလိုက်စုဆောင်းရသမျှ သတင်းစကားတွေကို မှတ်တမ်းတင်တဲ့ သဘောဖြစ်နေပါတယ်။

တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်နားနဲ့ အမည်နာမတွေကို အတိအကျမဟုတ်ဘဲ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲတဲ့အခါ တချို့က ရင့်သီးတယ်လို့ ထင်ကြပါတယ်။ တချို့အခေါ်အဝေါ်တွေက ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့အမှားအယွင်းတွေကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ 'ဘာသာစကားစစ်တမ်း' ဆောင်းပါးမှာ ရေးသားထားတာကို သိရှိရပါတယ်။

အဖေ့ရဲ့ ဟံသာဝတီသတင်းစာ ဆောင်းပါးတွေဟာ ၁၉၇၀ ပြည့်နဲ့ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန် ၁၉၇၅ ခုနှစ်အထိ ရေးသား

ခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေဖြစ်ပါတယ်။

ဆောင်းပါးတွေကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်တော့ သုတေသနဆိုင်ရာဆောင်းပါး ၃ ပုဒ်၊ မြန်မာစာဆိုင်ရာ ဆောင်းပါး ၆ ပုဒ်၊ ကျောက်စာနဲ့ ပုရပိုက်ဆိုင်ရာဆောင်းပါး ၄ ပုဒ်၊ စာပေဆိုင်ရာဆောင်းပါး ၁၃ ပုဒ်၊ စုစုပေါင်း ဆောင်းပါး ၂၆ ပုဒ် ပါရှိပါတယ်။

အဖေ့ရဲ့ ဟံသာဝတီသတင်းစာဆောင်းပါးတွေကို စုစည်းပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ပြီမို့ စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာက ဆရာမောင်စန်းဦးရဲ့ ဆန္ဒပြည့်ဝသွားပြီလို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယူဆမိပါတယ်။

အဖေ့ရဲ့ သတင်းစာဆောင်းပါးတွေကို မှတ်တမ်းပြုပေးခဲ့တဲ့ လွန်ခဲ့သော ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မတ်လမှာ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်တဲ့ အစ်ကိုဖြစ်သူ ဦးမျိုးထင်နဲ့ ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုး ကူညီကြသူ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဒီအမှာစာနဲ့ မှတ်တမ်းတင်လိုက်ပါတယ်။

ညီကိုး

အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
၂၀၁၉၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၁၆ ရက်။

စာပေသုတေသန

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီဟု အမည်တွင်ခဲ့သော ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကို တည်ထောင်သည်။ သို့သော် ထိုတည်ထောင်စ တက္ကသိုလ်ကို တက္ကသိုလ်စာသင်သားတို့က သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြ၏။ ဤတွင် အမျိုးသားကောလိပ်ဟူ၍ ဗဟန်းရပ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

အမျိုးသားကောလိပ်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ပညာ ရေးစနစ် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာစေရန် ဖန်တီးပေးခဲ့၏။ ပညာရပ်တို့ အနက် သမိုင်း၊ ပထဝီ၊ ပြည်သူ့နီတိ စသည်တို့ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်စေရန် ကာယကံမြောက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကား အမျိုးသားပညာရေးစနစ်ပင် ဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တစ်နေ့သော အခါ၌ နိုင်ငံခြားဘာသာစာပေမှတစ်ပါး အခြားပညာရပ်တို့ကို မြန်မာ ဘာသာဖြင့် သင်ကြားနိုင်ပါစေဆိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်၏။

ဤကား ယေဘုယျတည်း။ အမျိုးသားကောလိပ် ပေါ်ပေါက်လာ သောအခါ မြန်မာစာနှင့် စာပေမြန်မာ့သမိုင်း စသည်တို့ကို ရှေးကထက် ပို၍ သုတေသနပြု၍ စနစ်တကျ တိုးချဲ့သင်ကြားလာခဲ့သည်။ ယခင်က တက္ကသိုလ် မြန်မာစာသင်ကြားခြင်းဆိုသည်မှာ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ထဲမှ

ဇာတ်တော်ကြီးတစ်ခုခုကိုလည်းကောင်း၊ မထင်ရှားသော ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာတစ်ခုခုကိုသော်လည်းကောင်း၊ သင်ကြားပို့ချပေးသော အဆင့်မျှ သာရှိ၏။ သမိုင်းကို သင်ကြားသည့်အရာ၌လည်း ဂရိသမိုင်း၊ ရောမ သမိုင်း၊ ဥရောပနိုင်ငံများသမိုင်း၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသမိုင်း စသည်တို့ကို သင်ကြားပေးသည့် သဘောသာရှိသည်။ မြန်မာ့သမိုင်းကို စနစ်တကျ သုတေသနပြု၍ သင်ကြားပေးသော အခြင်းအရာမရှိချေ။ ဤအချက်ကို ကြည့်လျှင် အမျိုးသားကောလိပ်ကြောင့် မြန်မာစာ၊ စာပေ၊ သမိုင်းတို့ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နဲ့နဲ့စပ်စပ် သင်ကြားသော အစဉ်အလာသည် ဝိသေသတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

သို့သော် အမျိုးသားကောလိပ်သည် အသက်မရှည်ခဲ့ချေ။ အမျိုး သားကောလိပ် ဖျက်သိမ်းပြီးသောအခါ ထိုကောလိပ်မှ ကျောင်းသားကြီး တို့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက်ပညာသင်ယူကြရသည်။ ထို အချိန်၌ တက္ကသိုလ်သပိတ်ကြီးက တောင်းဆိုလာသော အချက်အလက် တို့သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး သဘောတရားတို့ကြောင့် အခြေခံအား ဖြင့် အနည်းငယ် ပြည့်မြောက်လာကြသည်။ အမျိုးသားကောလိပ် အစဉ်အလာရှိသူတို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ တက္ကသိုလ်သပိတ်က ရည်ရွယ်ခဲ့သော အချက်အလက်တို့ကို မူတည်၍ ရန်ကုန်ယူနီဗာစတီအက်ဥပဒေ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် ဥပဒေ တွင်း ကြိုးပမ်းမှုများသည် အဆင့်ဆင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။

၁၉၂၅ ခုနှစ်တစ်ဝိုက် တက္ကသိုလ်ပညာရေးအခြေကို ပြန်ကြည့်လျှင် ဤသဘာဝကို တွေ့မြင်ကြရလိမ့်မည်။ ဤသဘာဝကြောင့် တက္ကသိုလ် မြန်မာစာ၊ စာပေ၊ သမိုင်းသင်ကြားရေးသည် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာလေ သည်။

သို့သော် ၎င်းတိုးတက်ပြောင်းလဲခြင်းကိစ္စ၌ မြန်မာစာပေဘက်

တော်သား၊ အရင်းခံပုဂ္ဂိုလ်မရှိလျှင် အောင်မြင်မှုကို ရနိုင်ကြမည်မဟုတ်
 ချေ။ သို့သော် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ပါမောက္ခဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်
 ရှိနေသည်။ ဆရာကြီးသည် ဆရာလင်း၊ ဆရာပွား၊ ပုဂံဝန်ထောက်
 မင်း ဦးတင်၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ဦးဖိုးစိန်၊ မစ္စတာမောင်မှိုင်းအမည်ခံ ဆရာလွန်း
 စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းအကြံဉာဏ်ယူကာ မြန်မာစာ၊ စာပေ၊
 သမိုင်းသင်ကြားရေးကိစ္စတို့ကို တိုးတက်အောင် ကြံဆလုပ်ကိုင်ခဲ့လေ
 သည်။

ဤသည်တွင် ပုဂံခေတ်၏ ကျောက်စာအရေးအသားတို့သည်
 မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ဂုဏ်ကျက်သရေ တောက်ပစွာဖြင့် ထွန်းလင်း
 လာလေသည်။ ပုဂံခေတ်စာ၊ စာပေ၊ သမိုင်း၊ ဗိသုကာ၊ အနုပညာ၊
 ပေါရာဏဝတ္ထုပစ္စည်း စသည်တို့ကို ပြည်သူတို့ ကောင်းစွာသိကျွမ်းခွင့်
 ရလာလေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် ပုဂံခေတ်၏ အနှစ်သာရတို့
 ကို သုတေသနပြု၍ ပြည်သူတို့အား တင်ပြခဲ့လေသည်။

ဤလုပ်ရပ်များ ဖြစ်ထွန်းလာခြင်းကြောင့် ပုဂံခေတ်စာပေအရေး
 အသားကိုမှီ၍ ခေတ်လူငယ်တို့ စာပေလမိုင်း ကပ်လာကြသည်။ ဤ
 အဖြစ်ကြောင့် ၁၉၃၀ ပြည့်တစ်ဝိုက်မှစ၍ မြန်မာစာပေသည် ပြန်လည်
 ဆန်းသစ်လာလေသည်။

မြန်မာစာပေသည် ပါဠိ၊ သက္ကတ၌ အတွေ့အကြုံရှိခြင်းကြောင့်
 ဖွံ့ဖြိုးတိမ်ကဲသို့ အင်္ဂလိပ်ဥရောပစာပေ အတွေ့အကြုံလည်းရှိလာသော
 ကြောင့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကျော် လေးဆယ်အတွင်းဝယ်
 တစ်စတစ်စ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာလေသည်။ အထူးသဖြင့် ယခု မျက်မှောက်
 ခေတ်တွင် ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်နှင့် မန္တလေးဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်
 တို့၏ အရိပ်အာဝါသထဲတွင် မြန်မာမှုအမျိုးမျိုး၌သာမက ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံ၊
 တက္ကနိုလိုဂျီဆိုင်ရာ ပညာရပ်တို့တွင် သုတေသနလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးတို့ကို

အပတ်တကုတ် ကြိုးစားအားထုတ်လာခြင်းကြောင့် မြန်မာစာ၊ မြန်မာ စကားတို့သည် အလွန်တရာ ကြွယ်ဝလာလေသည်။ ဝိဇ္ဇာပညာရပ်တို့တွင် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးသိပ္ပံနှင့် ဒဿနိကဗေဒတို့သည် တစ်ရှိန်ထိုးတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် အတွေးအခေါ်များ တိုးတက်သည်နှင့်လျော်ညီစွာ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကားသည် နေ့စဉ်သုံး သိပ္ပံပညာ တိုးတက်သော အလျင်ကို လိုက်၍ ဖွံ့ဖြိုးလာလေသည်။

စာနှင့်စကား ဤသို့တိုးတက်လာခြင်းကြောင့် စာပေတိုးတက်ပါသည်ဆိုသောအချက်ကို အထူးပြောရန်မလိုချေ။ ယနေ့စာပေထဲတွင် မလိုလားအပ်သောပြဿနာများ ကြွင်းကျန်သေးသည်ကို ဝန်ခံရန် ရှိသော်လည်း တိုးတက်နေသော အစိတ်အပိုင်းတို့ ရှိနေသည်၊ ဖြစ်ထွန်းနေသည်၊ ချိတ်ကပ်နေသည်ဆိုသည့်အချက်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ အထင်မသေးသင့်ချေ။

သုတေသနအရှိန်သည် မြန်မာစာပေထဲ၌ ဝင်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ဤသည်ကား ကောင်းသောလက္ခဏာပင် ဖြစ်သည်။

စာပေသုတေသနနယ်ကို ရှေ့သို့ ဆက်လက်တိုးချဲ့တီထွင် လုပ်ဆောင်ရန်ရှိနေသည်။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး နှစ်မြို့စလုံး၌ ရှိနေကြသော စာပေအနုပညာရှင်တို့သည် ဤကိစ္စကို အသီးသီး ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြောင်း ကျွန်တော် ထင်မြင်မိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်ကို ဦးတည်၍ ပြောသောအခါ မန္တလေးကို ပယ်၍မရကောင်းပါ။ ထိုနည်းတူပင် မန္တလေးကို ဦးတည်၍ပြောသောအခါ ရန်ကုန်ကိုလည်း ပယ်၍မရကောင်းပါ။

သို့ရာတွင် မန္တလေးသည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ဘဏ်တိုက်ကြီး သဖွယ်ဖြစ်နေသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အထူးဆင်ခြင်သင့်ပါသည်။ မန္တလေးသည် ပုဂံယဉ်ကျေးမှုနှင့် နေ့ချင်းပေါက် ဆက်စပ်နေပါသည်။ ထိုနည်းတူပင် ပင်းယ၊ စစ်ကိုင်း၊ အင်းဝ၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှု

များသည် မန္တလေးနှင့် တစ်စပ်တည်း ဖြစ်နေပါသည်။

ထို့ကြောင့် စာပေနှင့်တကွ ဗိသုကာ၊ ဂီတ၊ ပန်းချီ၊ အက၊ အဆို စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်သော အနုပညာအပေါင်းတို့သည် ယနေ့တိုင်ပင် မန္တလေး၌ စိုပြည်ရှင်သန်လျက်ရှိနေသည်ကိုလည်း ဂရုပြုသင့်ကြသည်။

ဤသဘာဝကြောင့်ပေလော မပြောတတ်၊ ယခုအခါ မန္တလေးမြို့ ၌ သုတေသနပညာရှင်အစုအပေါင်းတို့သည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ယခုကဲ့သို့ သော စာဆိုတော်နေ့တွင် စာပေနှင့်တကွသော အနုပညာအရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရှာဖွေမှုစာတမ်းများ၊ သုတေသနစာတမ်းများ၊ ဝေဖန်မှု စာတမ်းများ စသည်တို့ကို တင်ပြဆွေးနွေးလျက်ရှိကြောင်း တွေ့နေရ ပါသည်။

မန္တလေးသုတေသီတို့၏ စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုကြည့်သောအခါ အင်းဝခေတ်ကို ပြန်ဖော်နေသော အခြင်းအရာအချို့ကို တွေ့ရသည်။ ပုဂံခေတ်သည် တည်ဆောက်သောခေတ်ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် ပညာရှိတို့ လက်ခံနိုင်ကြလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ အင်းဝခေတ်ကား တည်ဆောက်ပြီး သည်တို့ ဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆောင်ရွက်သောခေတ်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ အင်းဝ ခေတ်တွင် ပျို့ကဗျာ၊ လင်္ကာမော်ကွန်း၊ ရတု၊ သံပိုင်း၊ လူးတား၊ ဧချင်း စသည်တို့ မည်မျှထွန်းကားခဲ့သည်ကို မြန်မာစာပေသမိုင်း လေ့လာသူတို့ ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်ကြပါသည်။ ပုဂံခေတ်ကို သုတေသနပြုခဲ့ကြ သကဲ့သို့ အင်းဝခေတ်ကိုလည်း အသေးစိတ်၍ သုတေသနပြုကြရန် ရှိပါသည်။

ပုဂံခေတ်က “သူမြင့်လောက်သော အခုံမ်းကိုယူ၍ သခင်ကဝံထု ၏” ဟူသော စကားပြေမျိုးကို ရေးသားရာမှ “သိုးကလေ၊ ပုပ္ပါးနတ် တောင်၊ အခေါင်မြင့်ဖျား၊ စုံတောပြား၌၊ နံ့ရှားကြိုင်လွင့်၊ ခါတန်ပွင့် သည်၊ ရွှေနှင့်ယိုးမှား ပန်းစကား” ဟူသော ကဗျာအရေးအသားသို့ တိုး

တက်ခဲ့၏။ အင်းဝခေတ်၌ ကျောက်စာအရေးသားသည်ပင်လျှင် “ဝသုံ
 ခရာ၊ မြေမျက်နှာခက်၊ စောပန်နက်၍၊ နှစ်သက်မောင်နှံ၊ မြဲမြံဆုကောင်း၊
 တောင်းတုံမ်သကာ၊ ဖုရာသုံမ်းလူ၊ သဗ္ဗညူ။” ဟူသော ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့
 မျိုးကို တွေ့လာကြရသည်။ ပုဂံခေတ်မှ အင်းဝခေတ်သို့ မျှော်ကြည့်သော်
 မည်မျှတိုးတက်နေသည်ကို သိသာနိုင်ရာသည်။

အင်းဝခေတ်အကြောင်းကို မိလိုက်သော နိုင်ငံခြားသားတို့က
 အင်းဝမြို့ကြီး၌ ရွှေတောင်ကြီး ပေါက်ဘိသကဲ့သို့ ရေးသားကြသည်ကို
 ဖတ်ရှုဖူးပါသည်။ အင်းဝခေတ်ကောင်းစားစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံသည်
 အမှန်ပင် မြေကြီးက ရွှေသီးခဲ့ဖူးပါသည်။ အင်းဝကောင်းစားသည်နှင့်
 အမျှ အင်းဝယဉ်ကျေးမှုလည်း အထွတ်သို့ရောက်ခဲ့သည်။ ရှင်မဟာသီလ
 ဝံသာ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်ဥတ္တမကျော် စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဖွဲ့အနွဲ့
 များနှင့် ထိုအဖွဲ့အနွဲ့ထဲတွင်ပါရှိသော အနှစ်သာရတို့သည် အင်းဝခေတ်
 ယဉ်ကျေးမှုအထွတ်သို့ ရောက်ခဲ့ပုံကို ပြဆိုပါသည်။ အခြားကဗျာနှင့်
 စကားပြေ အရေးအသားတို့၌လည်း အင်းဝခေတ် လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး
 အတွေးအခေါ်တို့၏ မြင့်မားသော အခြေအနေကိုလည်း ပြဆိုပါသည်။

အင်းဝခေတ်ကိုလေ့လာလျှင် မြန်မာတို့၏ အလယ်ခေတ်နှင့် ရီနေ
 ဆွန်ခေါ် ပြန်လည်ဆန်းသစ်ခြင်း သဘာဝတို့ကို ယုတ္တိယုတ္တာနှင့်တကွ
 သိနိုင်ကြရမည်ထင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယနေ့ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြသော ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း
 တို့၏ လုံ့လဥဿာဟတို့သည် တစ်နေ့တခြား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရင့်သန်
 လာပါစေဟု ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါသည်။

ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၇၀

ကဝိလက္ခဏ သုတေသန

ဒီဇင်ဘာ ၅ ရက်ထုတ် ဟံသာဝတီသတင်းစာ၌ ဆောင်းပါးရှင် ကိုရင်မန်းက သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂ (၁၈၈၀ အေဒီ) ခုနှစ် အဦးဆုံးပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ကဝိလက္ခဏဒီပနီကျမ်းအကြောင်း ဖော်ပြသည်ကို ဖတ်ရှုရသောအခါ စာအုပ်အဟောင်းအမြင်းများကို ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း၌ ဝါသနာပါသူ တစ်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် ကျွန်တော့်မှာ ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းမိပါသည်။

ကဝိလက္ခဏ ဒီပနီကျမ်းကို သက္ကရာဇ် ၁၂၈၅ (၁၉၂၄ အေဒီ) တွင် ရန်ကုန်မြို့ သုဓမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေဖူးပါသည်။ ယင်းသို့ထုတ်ဝေသောအခါ ကျမ်းပြုဆရာ မြောင်လှမြို့စား နိုင်ငံခြား ဝန်ထောက်တော်မင်း သီရိမဟာဇေယျသူဘွဲ့ခံ ဦးခြိမ့် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာကိုယ် ၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂ ခု ပထမဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၈ ရက် အင်္ဂါနေ့ ရတနာပုံ နေပြည်တော် ရွှေလွှတ်တော်ရေးဟု ဖော်ပြသည်။ ကျမ်းပြီးနှစ်မှာ ၁၂၂၇ ခုနှစ် ဖြစ်လေရာ ၁၂၄၂ ခုနှစ်တွင် ပေမူမှယူ၍ စက်တင်ပုံနှိပ်သည်။ ၁၂၈၅ ခုနှစ် သုဓမ္မဝတီက ရိုက်နှိပ်သောအခါ ၁၂၄၂ ခုနှစ် ရိုက်ကျမ်း ရင်းကို ကိုး မကိုး ဖော်ပြထားပါ။

ဆောင်းပါးရှင် ကိုရင်မန်း ကောက်နုတ်ဖော်ပြသောအချက်များကို

မူတည်၍ နောက်ထပ်သုတေသနပြုရန်များစွာ ရှိနေပုံကို ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါသည်။

မြန်မာ့သမိုင်းကို ကျွမ်းကျင်သူတို့ သိတော်မူကြသည့်အတိုင်း အနောက်ဥရောပအုပ်ချုပ်ရေးနည်း နိဿယတို့ကိုမှီးပြီးလျှင် ယခုခေတ် ဝန်ကြီးဌာနဟုခေါ်သော အုပ်ချုပ်ရေးဌာနတို့ကို မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်မှ အစပြု၍ ဝေပုံကျဌာနများဟု အမည်ပညတ်ကာ ဖွဲ့စည်းရန် အားထုတ်ခဲ့ကြ၏။ သီပေါမင်းလက်ထက်တွင် ဝေပုံကျ ၁၀ ဌာနဟူ၍ အထင်အရှား တွေ့လာသည်။ ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က ယင်းဝေပုံကျ ဌာနများကို ဖွဲ့စည်းသော်လည်း ဘုရင်မင်းမြတ်တို့ စိတ်မဝင်စားသည့် အခါ ယင်းဌာနအတိအကျ သတ်မှတ်ခြင်းကို ဂရုဓမ္မ မပြုကြ၍ တစ်ခါ တစ်ရံ အမည်မျှသာရှိသည်ဟုဆိုကြောင်း မှတ်သားမိဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေပုံကျဌာန ၁၀ ဌာနဟု ဖွဲ့စည်းသော်လည်း အပြောင်းအလဲရှိကြောင်း သိရပါသည်။ ယခုတွေ့ရှိသော ကဝိလက္ခဏ ဒီပနီကျမ်းစာအုပ်ဝယ်ယူ သူစာရင်းတွင် ဝေပုံကျ ၉ ဌာနကို တွေ့ရသည်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်သည်။

ပထမဦးစွာ သာသနာမှု၊ ပညာမှု၊ နိုင်ငံခြားမှုဆိုင်ရာဟု တွေ့ရ၏။ ယခုခေတ်အခေါ်ကိုသုံးစွဲလျှင် ယင်းဌာနကို သာသနာရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနဟု ဆိုရပေမည်။ ဥပဒေပြု ဥပဒေစောင့်ဆိုင်ရာ ဆိုသည်မှာကား ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ရေးရာမှအစ ထိုဥပဒေပြုလွှတ်တော် ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေအတိုင်း အမှုဆောင်အာဏာဖြင့် စီရင်ရသော အရေး အရာအထိ ဆောင်ရွက်ရသည်။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနဟု ဆိုရပါလိမ့် မည်။

ဤနည်းအရ မှန်းဆကြည့်လျှင် အရပ်ရပ်တရားရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ကို တရားရေးဝန်ကြီးဌာန ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အရပ်ရပ်ဈေးပွဲ အကောက်

ခွန်မှုဆိုင်ရာကို အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနဟူ၍ ခေါ်ဆိုရလေမည်လော မပြောတတ်ပါ။ သဿမေဓဋ္ဌေတော်မှုဆိုင်ရာ ဟူ၍လည်းရှိသေးရကား ယင်းကို ပြည်တွင်းအခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနဟု မှတ်ယူရပေလိမ့်မည်။ အခွန် တော်ဟုဆိုရာ၌ Customs ဟု သတ်မှတ်သော သွင်းကုန်ဆိုင်ရာ အခွန် ကောက်နှင့် Inland Revenue ဟု သတ်မှတ်သော ပြည်တွင်းမှရရှိနိုင် သည့် မြေခွန်သဿမေဓဋ္ဌေခွန် စသည့် အခွန်အကောက်ဟု နှစ်မျိုးရှိရာ ဤနှစ်မျိုးကို ခွဲခြား၍ စီရင်အုပ်ချုပ်ရေး ဌာနဖွဲ့စည်းသည်ဟု ယူသော်သင့် လေမည်လော မပြောတတ်ပါ။

ကုန်းကြောင်း စစ်သည်ရဲမက်၊ လက်နက်၊ ကိရိယာမှုဆိုင်ရာနှင့် ရေကြောင်း စစ်သည်ရဲမက်၊ လက်နက်၊ ကိရိယာမှုဆိုင်ရာဟူ၍ နှစ်မျိုး ကွဲပြားသည်ကိုလည်း သတိပြုမိ၏။ ဤခေတ်တွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဌာနကို တစ်စုတစ်ပေါင်းတည်း ဖွဲ့စည်းမြဲဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုခေတ် ထိုအချိန်က ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးလက်အောက်ရှိ ကြည်းတပ်၊ ရေတပ် တို့ကို ဝေပုံကျဌာနတစ်ခုစီဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်ဟု မှန်းဆမိပါသည်။

လက်အလုပ်၊ စက်အလုပ်နှင့်စပ်သမျှ အမှုဆိုင်ရာဆိုသည်မှာ ဗြိတိသျှလက်ထက်က ပီဒဗလျူဒီဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သော ပြည်သူ့လုပ်ငန်းကို ရည်ညွှန်းသည်ဟု ယူဆရပါလိမ့်မည်။ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာန၏ ရှေ့ပြေးဖြစ်သည်ဟု ယူဆလျှင် မှားမည်မထင်ပါ။ အရပ်ရပ် လယ်ယာ ဥယျာဉ်မှုဆိုင်ရာကို ယခုခေတ်အခေါ်အတိုင်း စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာန ဟု ယူနိုင်စရာရှိပါသည်။ ယင်း ၉ ဌာနတို့မှာ ၁၂၄၂ ခုနှစ်က ရှိသမျှ ဝေပုံကျဌာနအားလုံး အကုန်အစင်ပင် ဖြစ်လေသလော မသိရပါ။ သိပေါ မင်းခေတ်အုပ်ချုပ်ရေးဖွဲ့စည်းပုံကို သုတေသနပြုလျှင်မူကား အကျယ် သိရပါလိမ့်မည်။

ထို့ပြင် ထိုခေတ်က အလုပ်အကိုင်နှင့်ဆိုင်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသ

များကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ရေးပုံစံ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးဖွဲ့စည်းပုံနှင့်ယှဉ်၍ ရုပ်လုံးဖော်လျှင် ရနိုင်ကောင်းသည်ဟုထင်ပါသည်။

‘ရတနာပုံနေပြည်တော် သတင်းစာဆရာ’ ၌ ‘သံတော်ဆင့်မြင်းခြံပွဲအုပ်တရုတ်ဆိုင်ရာ’ ဟု ဝိသေသတစ်ခုထပ်၍ ဆောင်းထားပုံကို ကျွမ်းကျင်သူတို့က သုတေသနပြုအဓိပ္ပာယ်ဖော်ထုတ်နိုင်လျှင် ယင်းမြင်းခြံပွဲအုပ်တရုတ်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေး (?) အကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ သိခွင့်ရကြပါလိမ့်မည်။

ကြေးတိုင်ဝန်ထောက်၊ ပညာဝန်ထောက်၊ ရာဇဝတ်အုပ်၊ စာသင်၊ ပျာတာ စသော ဗြိတိသျှ အောက်မြန်မာပြည် မှုထမ်းရာထမ်းစာရင်းများအရ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများတိုးပွားလာပုံကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ သို့သော် ဗြိတိသျှတို့၏ မှုထမ်း ရာထမ်း ဖွဲ့စည်းပုံ နည်းနိဿယတို့သည် မြန်မာမင်းပိုင် အထက်မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက် မရောက်ဆိုသည်မှာ စဉ်းစားဖို့ရှိနေပါသည်။

ကိုရင်မန်းက ‘အမှန်စာရေး’ လည်းရှိကြောင်း ပြဆိုသည်။ ယင်း၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ လုပ်ငန်းတာဝန်တို့ကို ရှာဖွေနိုင်လျှင် အကျိုးများဖွယ်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ‘သုံးနိုင်ငံ စပယ်ယုယ်လွတ်တော်စာရေးကြီး’ ၏ ရာထူးဌာနန္တရ အလုပ်ဝတ္တရားများသည် မည်သို့ရှိပါသနည်း။ သုံးနိုင်ငံဆိုသည်မှာ ရခိုင်တိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း သုံးတိုင်းကိုဆိုလိုလေသလော။ ယင်းအချက်တို့ကို ဆက်လက်စူးစမ်းနိုင်ကြပါလျှင် ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်ပုံစနစ်နှင့် ယင်းစနစ်တို့ ဩဇာသက်ရောက်လာပုံကို ရှာတွေ့နိုင်မည်ထင်သည်။

စပယ်ယုယ်ဟူသော သတ်ပုံကလည်း အသံလှယ်စနစ်၌ အရင်းအမြစ် ကျနသည်ဟု ချီးမွမ်းဖွယ်ရှိ၏။ သို့သော် ရိုးရာဖော်ထုတ်ထိန်း

သိမ်းရေးအတွက် အရင်းအမြစ်မူလဘူတတို့ကို နှိုက်လွန်းလျှင် ခြေ
 ကျောက်ခံရမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်ရသေး၏။ သို့သော် ရှေးက သာရာဝတီ
 မြို့၊ မင်္ဂလာတုံမြို့၊ တံတားကလေးရွာ၊ တာမွေရွာ၊ သမိုင်းရွာဟူ၍ ဖွဲ့စည်း
 ခဲ့ပုံတို့မှာ မြို့ရွာအဖွဲ့အစည်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော ဗဟုသုတများ ဖြစ်လေရ
 ကား၊ ယင်းတို့၏ မူလဇာစ်မြစ်ကို သုတေသနပြုကြပါက မြန်မာမင်းနှင့်
 ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့အစိုးရတို့စနစ်ချင်း အပြိုင်အုပ်ချုပ်ကြသည့် ပုံပန်း
 သဏ္ဍာန်ကို ဖော်နိုင်စရာ အကြောင်းရှိ၏။

ယခုတွေ့ရှိသော ကဝိလက္ခဏဒီပနီကျမ်း (အဦးဆုံးပုံနှိပ်ခြင်း)
 ကို မည်သို့တွေ့ရှိကြောင်း မည်သူပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ ပီဒီပလျူဒီခေါ် ပြည်သူ့
 လုပ်ငန်းဌာနအမှတ်အသား မည်သို့ပါရှိကြောင်း အစရှိသော အချက်
 အလက်တို့သည်လည်း သုတေသနလုပ်ငန်းအဖို့ အဖိုးတန်ပါသည်။
 ယင်းတို့ကို သိခွင့်ရသော် ကောင်းလေစွဟု အောက်မေ့ပါသည်။
 ကျွန်တော့်အဖို့မှာ ယခုလောက်သာ သိရသည်ကိုပင်လျှင် ကျေးဇူးကြီး
 လှသည်ဟု အောက်မေ့ပါသည်။ အဖိုးတန်စာအုပ်များကို အခွန်ရှည်စွာ
 ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၇၁

အသုံးချမြန်မာစာ

ရန်ကုန်မြို့တွင် ပြီးခဲ့သော ဒီဇင်ဘာ ဒုတိယသတ္တပတ်က ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်အခမ်းအနားကျင်းပရာ ပါမောက္ခချုပ်က ဝိဇ္ဇာပညာရပ်အမျိုးမျိုးကို ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် မည်သို့အသုံးချရန် ဟူသော သြဝါဒစကားကို မိန့်ကြားခဲ့ပါသည်။

ယခုခေတ်၌ အဓိကပညာရပ်များမှ ပညာရပ်လမ်းခွဲများ ပွားများ လာသည်မှာ ပညာရေးအတွက် ဝမ်းသာစရာချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ စိတ်ပညာမှာ ကလေးစိတ်ပညာ၊ ပညာရေးစိတ်ပညာ၊ ဆက်ဆံရေးစိတ် ပညာ၊ စက်မှုစိတ်ပညာ၊ စံလွဲစိတ်ပညာ စသဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသွားသမျှ မှာ ကျောင်း၊ ဆေးရုံ၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတို့၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော သူတို့အဖို့ သူ့နေရာနှင့်သူ အသုံးချသွားကြပါလျှင် ပြည်သူ့ကို များစွာ အကျိုးပြုနိုင်ပါသည်။ ဤနည်းအတိုင်းပင် ဒဿနိကဗေဒအရင်းခံကြီးမှ ဘာသာခွဲ ၁၆ ခုအထိ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ တက္ကသိုလ်မှာ သင်ကြားပေးနေ ပါသည်။ ပထဝီဗေဒ၊ ဇီဝဗေဒ၊ မနေ့သပထဝီဗေဒ၊ လူမှုရေးပထဝီဗေဒ၊ စီးပွားရေး ပထဝီဗေဒ၊ မြေအသုံးချရေးပထဝီဗေဒ၊ နိုင်ငံရေးပထဝီဗေဒ၊ အသုံးချပထဝီဗေဒ

စသည်ဖြင့် ခွဲထွက်လာကြသည်မှာ ပထဝီပညာရပ်တစ်ခုတည်းနှင့်ပင် နိုင်ငံကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် သဘာဝကို ပြဆိုနေပါ သည်။ သမိုင်းဘာသာရပ်၌လည်း နိုင်ငံရေးသမိုင်း၊ လူမှုရေးသမိုင်း၊ စီးပွားရေးသမိုင်းတို့သည် တိုင်းပြုပြည်ပြု ပညာရပ်များပင်ဖြစ်ကြလေ သည်။ ဥပဒေပညာရပ်မှာကား များစွာကျယ်ဝန်းလှသည်။ ကျယ်ဝန်း သည့်အလျောက်လည်း ယင်းပညာမှ လမ်းခွဲ၍ထွက်လာသောဘာသာရပ် အမျိုးမျိုးတို့သည် နိုင်ငံ၏ တာဝန်ကိုကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်မည့် ဥပဒေပညာရှင် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါ်ထွန်းရေးကို အကျိုးပြုနိုင်မည်ဖြစ် ကြောင်း ပါမောက္ခချုပ်က ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

မြန်မာစာနှင့် စာပေသင်ကြားပို့ချရေး၍ မြန်မာစကားပြေကို သင်ကြားရာတွင် စကားပြေကို စနစ်တကျ သင်ကြားပေးရန်ကိစ္စကို အထူးဂရုစမ္မပြုခဲ့ကြောင်း၊ စကားပြေသင်ကြားရာ၌ သိပ္ပံနည်းကျကျ သင်နိုင်အောင် သဒ္ဒဗေဒနှင့် ဘာသာဗေဒတို့ကို သင်ကြားပို့ချခဲ့ကြောင်း၊ ခေတ်သစ်မြန်မာစာပေကိုလည်း အလျင်ဆက်နေအောင် ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း မြန်မာစာဌာနက သုတေသနပြု၍ ကျမ်းပေါင်း ၂၂ ကျမ်းပြုစုခဲ့ကြောင်း ပြောဆိုသွားပါသည်။

ပါမောက္ခချုပ်သည် ရူပဗေဒပါရဂူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ယင်းကို ကြည့်လျှင် ၎င်းနှင့် မြန်မာစာပေမှာ မဆိုင်ဘိသကဲ့သို့ ရှိသည်။ သို့သော် ဓာတ်သိများကမူ ပါမောက္ခချုပ်ကို ဂီတအနုပညာသမားဟု အသိအမှတ် ပြုကြသည်။ ဂီတအနုပညာသမားသည် စာပေနှင့် မနီးစပ်လျှင် ဂီတအနု ပညာသမားမဖြစ်နိုင်ပါ။ ဂီတအနုပညာသမားသည် သိပ္ပံနှင့် ရင်းနှီးလာ လျှင် ပို၍ပင် တိကျသော သဘာဝ ရှိလာတတ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်၌ မြန်မာစကားပြေကို ဦးစားပေး၍ သင်ကြားပါသည်။ ဤသင်ကြားမှုကို ခံယူပြီးသူတက္ကသိုလ် စာသင်သားတို့အဖို့ ပါမောက္ခ

ချုပ်က “မောင်တို့ မယ်တို့ဟာ အလေ့အကျင့်လည်း ရခဲ့ကြပါပြီ။ သင်ရိုးလည်း ပေါက်မြောက်ပြီးပါပြီ။ အပြင်လောကကို ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ ရုံးစာရေးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ စာနယ်ဇင်းမှာပဲရေးရေး၊ အချင်းချင်း ပေးစာပဲရေးရေး၊ မောင်တို့ မယ်တို့ရဲ့စာအရေးအသားဟာ သဒ္ဒါမှန်မှန်၊ စာလုံးပေါင်းမှန်မှန်၊ စကားအသုံးအနှုန်း မှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ မိမိပြောလိုသမျှ အကြောင်းအရာတွေကို ဖတ်သူနားလည်အောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တိတိကျကျဖြစ်တဲ့ စံထားထိုက်တဲ့ မြန်မာစာအရေးအသားမျိုးဖြစ်အောင် ကြိုးစားရေးကြပါ” ဟူ၍ ပါမောက္ခချုပ်က မှာကြားပါသည်။ ပါမောက္ခချုပ်၏ အမှာထဲတွင် သိပ္ပံဇာတိပေါ်နေပုံကို ဘွဲ့ရပြီး သူတို့ ရိပ်မိသိရှိနားလည်ကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

တိကျမှန်ကန်ပြတ်သားခြင်းသည် သိပ္ပံစူးစမ်းဆင်ခြင်မှု၏ အဓိက တန်ဆာပလာဖြစ်ပေသည်။ မိမိပြောဆိုရေးသားသမျှကို မိမိကိုယ်တိုင်က ပင်လျှင် အဓိပ္ပာယ်တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖွင့်ဆို၍မရလျှင် လူလျှင် လူချင်း နားလည်ရင်းနှီးရန် ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါမည်နည်း။ ဤခေတ်တွင် ပညာရပ်အမျိုးမျိုးတို့သည် နေ့စဉ်တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းနေပါသည်။ ယင်းပညာရပ်တို့၏ အခြေခံကို ပြည်သူအားလုံးတို့ သိရှိနားလည်ကျွမ်းကျင်ကြမှသာလျှင် တိုင်းပြည်ကို ပြုစုထူထောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ မိမိ ပြောဆိုရေးသားသော စကားကို သူတစ်ပါး နားမလည်လျှင် ပညာသည် မည်သို့မျှ ပြန်ပွားလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ အထူးသဖြင့် မိမိပြောစကားကို မိမိပင် နားမလည်လျှင် ငါးပါးမှောက်ပြီဟုသာ ယူဆရန် ရှိပါလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် စကားပြေအရေးကြီးပုံကို ကျွန်တော်တို့ ဂရုစိုက်ကြရလိမ့်မည်။ စကားပြေအဖွဲ့အနွဲ့ တိကျမှန်ကန်ပြတ်သား ကျစ်လျစ်ပါမှ စကားပြေမှတစ်ဆင့် လှမ်း၍တက်ရသော ကဗျာလင်္ကာ စသည်တို့ကို

အဓိပ္ပာယ်ပေါက်အောင် သူတစ်ပါးစိတ်ထဲ စွဲသွားအောင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ စကားပြေ၌ အခြေခံကောင်းလျှင် ကဗျာ၏ထုထည်သည် ခိုင်မာကျစ်လျစ်လာတတ်ပါသည်။ ဤအချက်မှာ မြန်မာစာနှင့် စာပေကို သင်ယူရာ၌ စာပေအနုပညာအဖွဲ့အနွဲ့တို့၌ ဝါသနာထုံသူတို့ နှလုံးသွင်းအပ်သောအချက်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာနှင့် စာပေကို သင်ယူကြသည်မှာ ဝတ္ထုရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ ဂီတဆရာ၊ ဖြစ်ဖို့ချည်းရည်ရွယ်၍ သင်ယူကြခြင်းမဟုတ်ပါ။ ယေဘုယျကိုတွက်ဆလျှင် ပါမောက္ခချုပ်ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း မိမိပြောစကား၊ ရေးစကားကို သူတစ်ပါးနားလည်အောင် တိကျ မှန်ကန်ပြတ်သားစွာ ရေးသားတတ်ဖို့ ရည်ရွယ်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် အရေးအသားအားလုံးကို ခြံ၍ကြည့်လျှင် ရေးသူတို့သည် တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် မိမိဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကိုရောက်အောင် ရေးသားနိုင်ကြပေသည်ဟု ယေဘုယျဆိုရန် ရှိပါသည်။ ဤရေးသားနည်းသည် ဈေးဆိုင်၊ ရုံး၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံ စသည်တို့၌ အခြေစိုက်လာလျှင် အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ အမှုဆောင်လုပ်ငန်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်း၊ စက်မှုလုပ်ငန်းစသော နေ့စဉ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းတို့၌ အလုပ်လုပ်ရသည်မှာ ထိရောက်အောင်မြင်လာဖွယ်ရာ အကြောင်းရှိပါသည်။

သာဓကတစ်ခုပြချင်ပါသည်။ အလုပ်ရုံတွင် 'ဆေးလိပ်သောက်ရ' ဟု ပညတ်သော် အများနားလည်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် 'ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း သည်းခံပါ' ဟုဆိုလျှင် ကျွန်တော် ဆေးလိပ်သောက်သည်ကို အများက ဝိုင်း၍ သည်းခံကြပါဟု တိုက်တွန်းသော အဓိပ္ပာယ်ရှိပါသည်။ ရုံး၏ညွှန်ကြားချက်တို့တွင် ဤကဲ့သို့ မတိမကျသော စကားတို့သည် အမှုကိုဆောင်ရွက်ရသူတို့အဖို့ နားဝေတိမ်တောင်ဖြစ်စေပါသည်။

ညွှန်ကြားချက်ကတစ်မျိုး၊ ဆောင်ရွက်ချက်ကတစ်ခြား ဖြစ်လာကြလျှင်
အရေးအသား အဖွဲ့အနွဲ့ မရေရာသောကြောင့် ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု ယူဆနိုင်
ဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။

ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၇၁

ကာရန်မဲ့ကဗျာ

ကာရန်မဲ့ကဗျာများကို ယခုအခါ အတော်ပင် ဝေဖန်နေကြသည်။ ဤကိစ္စတွင် ကြေးမုံသတင်းစာ၌ ဆောင်းပါးရှင် မင်းအောင်က (၁) ကာရန်မဲ့ကဗျာများကို တီထွင်ခြင်းမှာ ပြည်သူနှင့်ပိုမိုနီးစပ်အောင် တီထွင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဆင်ခြေပေးကြသည့်အချက်ကို လည်းကောင်း၊ (၂) ကာရန်မဲ့ကဗျာကို နိုင်ငံခြားမှ ကာရန်မဲ့ကဗျာများကို အတုယူ၍ တီထွင်ကြသည့် အချက်ကိုလည်းကောင်း ထုတ်ဖော်ရေးသားသွားပါသည်။

(၁) အချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်းပါးရှင် မင်းအောင်က ပြည်သူလူထုနှင့် နီးစပ်အောင် ကာရန်မဲ့ကဗျာတီထွင်ပါသည်ဟု ဆိုခြင်းသည် “ပြည်သူတို့သည် ကာရန်ပါသော ကဗျာများနှင့် အလှမ်းဝေးသည်။ ကာရန်ကို ပြည်သူတို့နားမလည်၊ ပြည်သူတို့ လက်လှမ်းမမီ၊ ပြည်သူနှင့် ကာရန်ပါသောကဗျာများ မထိုက်တန်ဟု သဘောထားရာရောက်သဖြင့် ပြည်သူကို အထင်သေးခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ပြည်သူကို မလောက်လေး မလောက်စား သဘောထား၍ တွက်ဆခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

(၀၁) ပြည်သူကို စော်ကားခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်” ဟူ၍ ရေးသားသည်။

ထို့နောက် တောင်သူလယ်သမား၊ အလုပ်သမား၊ အခြေခံ မြန်မာ

ပြည်သူတို့သည် လေးဖက်တွားအရွယ်ကစ၍ သားချောကဗျာ၊ ကျေးလက်ကဗျာများနှင့် နားရည်ဝဲပုံ၊ ကြီးပြင်းလာသောအခါ ဘုရားရှိခိုး ပရိတ်မွမ်း ကဗျာလင်္ကာများ၊ ဆုံးမစာ (နိတိ) ကဗျာများနှင့်၊ ရှင်ပြုနားသမင်္ဂလာ အခမ်းအနားကဗျာများနှင့် ရင်းနှီးခဲ့ပုံတို့ကို ဆောင်းပါးရှင် မင်းအောင်က ကျိုးကြောင်းပြပြီးလျှင် ကာရန်မဲ့ကဗျာတီထွင်ခြင်းသည် ပြည်သူ့အလိုနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အမျိုးသားစာပေယဉ်ကျေးမှုကို ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားစေသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ကဗျာသည် ပညာနှင့်ယှဉ်၍ ပေါ်လာသော ပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပညာနှင့်ယှဉ်၍ပေါ်လာသောပစ္စည်းကို တီထွင်သူမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ပညာရှင် (ဝါ) ပညာရှင်ဖြစ်အောင် ပညာရှာသူဖြစ်ပါသည်။

ပညာကိုမြတ်နိုးသည်မှန်ပါလျှင် မင်းအောင်၏ ကျိုးကြောင်းပြစကားတို့ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြရန် ရှိပါသည်။

အနုပညာတွင် ရပ်တန်း၌ ရပ်တတ်သော ချုပ်တည်းခြင်းသဘောသည် အလွန်တန်ဖိုးရှိပါသည်။ အလွန်အကျွံသဘောကို အနုပညာက အားမပေးလိုပါ။ ထို့ကြောင့် တီထွင်သည်ဆိုတိုင်းလည်း စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ မဟုတ်ပါ။ မြန်မာကဗျာတွင် ကာရန်သည် စည်းကမ်းဖြစ်သည်ဟူသော မင်းအောင်၏အဆိုကို ယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ဆင်ခြင်သင့်ပါသည်။

တီထွင်သူတို့တွင် ကဗျာအရာ၌ တစ်ဖက်ကမ်းခပ်ဟု ဆိုရမလောက် တတ်ကျွမ်း၍ ကာရန်လွတ်သော သဘာဝကိုပင်လျှင် အနုပညာမြောက်အောင် အဆန်းထွင်ကြသူတို့ ရှိကြပါသည်။ အခြေခံကို ပိုင်နိုင်ပြီးသော သူတို့က ယင်းကဲ့သို့ အဆန်းထွင်သောကြောင့် ကာရန်အချိတ်အဆက် မမိသည့်တိုင်အောင် ကြိုက်နှစ်သက်ဖွယ်ဟူ၍ အချို့က ယူဆကြပါသည်။

သို့ရာတွင် ကာရန်မနိုင်ဘဲ ကဗျာဖွဲ့လိုသူတို့က ကဗျာရည်ဝနေသူ တို့ကို အတုအယောင်ပြုကာ မိမိတို့ ကဗျာကာရန် မညီသည်ကို ဆင်ခြေ အမျိုးမျိုးပေးသည်ရှိသော် ဓာတ်သိတို့က ဝါးခနဲသာ ရယ်ကြလိမ့်မည်။ ပြည်သူထဲတွင် ဓာတ်သိများ အများကြီးရှိနေသည်ကို ပညာရှာသူ၊ ပညာ မြတ်နိုးသူတို့ နားလည်သင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆောင်းပါးရှင် မင်းအောင် ၏အဆိုကို အထူးချဲ့ထွင် တင်ပြရန်မလိုပါ။

(၂) အချက်နှင့်ပတ်သက်၍မူကား ဗဟုသုတအလိုငှာ ကျွန်တော် တစ်ခုပြောချင်ပါသည်။ 'နိုင်ငံခြားမှကာရန်မဲ့ကဗျာ' ဟူရာ၌ ဤနိုင်ငံခြား မှာ ကိုလိုနီလောင်းရိပ်မှ လွတ်မြောက်လာသူများအဖြစ်ဖြင့် တွေ့ဖူးကြပြီ ဖူးသော အင်္ဂလိပ် အမေရိကန် ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်တော်တွက်ဆပါသည်။ အားလုံးကိုခြုံ၍ ပြောလျှင်မူကား အနောက်ဥရောပဟု ပြောရမည် ထင်ပါသည်။

ယင်းအနောက်ဥရောပစာပေတို့တွင် ကဗျာစပ်ထုံးသည် ကာရန် ကို အမှီမပြုပါ။ အသံအလေးအပေါ့(ဂရုလဟု)ကိုသာ အမှီပြုပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ပြဇာတ်တွင် သုံးစွဲလေ့ရှိသော Blank Verse မှာ ကာရန် အချိတ်အဆက် မပါပါ။

ကာရန်အလေးအပေါ့၌လည်း စည်းကမ်းတကျ ရှိပါသည်။ ဥပမာ အချို့ကဗျာက အပေါ့အလေးဟူ၍ အသံတွဲကြသည်။ အချို့ကမူ အသံပေါ့နှစ်သံကို အသံလေးတစ်သံနှင့် တွဲကြသည်။

ဤသို့ အပေါ့အလေး အသံတွဲကြရာ၍ စည်းကမ်းအမျိုးမျိုးရှိသည့် အတိုင်း ကဗျာဆရာကောင်းတို့က ယင်းစည်းကမ်းတို့နှင့်ညီအောင် စပ် ဆိုကြပါသည်။ သို့သော် ပဒတို့၏အဆုံး ကာရန်များကိုမူကား ညီလို သော်ညီစေ၊ မညီသော် ကိစ္စမရှိဟူသော သဘောမျိုးဖြင့် ယေဘုယျ စပ်ဆိုကြပါသည်။

အနောက်တိုင်း ကဗျာပဒေသတို့ကို နားမလည်သူတို့က သူတို့ ကဗျာမှာ ကာရန်ကိုမငဲ့ဘဲ စပ်ဆိုပါတကားဟု အထင်မှားကြပြီးလျှင် ယင်းကိုပင် အတုခိုးကောင်း ခိုးချကြပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် အတုခိုး မှားနေပြီဟု ပြောရန်ရှိပါသည်။

ယခုခေတ်၌ အနောက်တိုင်းကဗျာတို့တွင် ကာရန်ကို အလျှင်း ဂရုမပြုဘဲ အသံအတက်အကျ အနိမ့်အမြင့်ကိုသာ ပဓာနထား၍ စပ်ဆို သော ကဗျာများ ထွန်းကားလျက် ရှိပါပြီ။ သို့သော် ၎င်းကဗျာများ၌ ကာရန်မပါသဖြင့် ကာရန်မဲ့ ထင်သလိုစပ်ဆိုထားသည်ဟု အမှတ်မမှား သင့်ချေ။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာများ၌လည်း အသံအနိမ့်အမြင့်အတွက် တီထွင် ထားသော စည်းကမ်းများရှိပါသည်။ ၎င်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာ၍ စပ်ဆိုကြပါသည်။

တီထွင်သူတို့က တီထွင်ကြပါ။ သို့သော် သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ငါ့ဥစ္စာ လိုလို ပုံမှားရိုက်၍ ပြည်သူလူထုကို လှည့်ဖြားခြင်းပြုလျှင် ယင်းကို တီထွင်ခြင်းဟု မခေါ်နိုင်ပါ။ ဤသို့ဖောက်ပြားလျှင် ပြည်သူကို လှည့်ဖြား သည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို တလွဲခိုးချလျှင်မူကား ပြည်သူကို လမ်းလွဲသို့ ဝိုနေပြီဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ယနေ့ အနုပညာ၏တာဝန်သည် အလွန်ကြီးလေးသည် ဖြစ်လေ ရာ၊ တန်ဖိုးသိသူ တန်ဖိုးမြတ်နိုးသူတို့အတွက် ဗဟုသုတ ရှိပါစေရန် အကျဉ်းမျှ တင်ပြပါသည်။

ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၉ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၇၂

ဘာသာစကားစစ်တမ်း

ပြည်ထောင်စု ငွေရတုသဘင် အကြိုနေ့ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများ၏ ကိုယ်စားလှယ်အသီးသီးတို့သည် ဘာသာစကား စာပေ ဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို အကြံပေးကြသည်။ ယင်းအကြံပေးချက်များတွင် တိုင်းရင်းသား ဘာသာစာပေကော်မရှင်ကဲ့သို့သော အဖွဲ့မျိုးကို ဖွဲ့စည်းရန် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားဘာသာစကား သိပ္ပံကျောင်း တည်ထောင်ဘိ သကဲ့သို့ပင် တိုင်းရင်းသားဘာသာစကား သိပ္ပံကျောင်းကို ဖွဲ့စည်းရန် လည်းကောင်း၊ ပြောဆိုကြသည်လည်း ပါဝင်သည်။ တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကား စာပေယဉ်ကျေးမှုများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေလိုသော ဆန္ဒနှင့် ပြောကြဆိုကြသည်ဖြစ်လေရာ၊ တစ်နေ့သောအခါ ထိုဆန္ဒများနှင့်အညီ လုပ်ရပ်များ အမှန်မှချပေါ်လာရမည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စာပေဟူ၍ စုပေါင်းခေါ်ဝေါ်ကြသော်လည်း၊ ယင်းစာပေဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ထဲတွင် ဘာသာစကား လေ့လာ ခြင်းနှင့် စာပေလေ့လာခြင်း နှစ်မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ တစ်မျိုး နှင့်တစ်မျိုးမှာ အတူယှဉ်တွဲ၍ နေသည်မှန်ပါသည်။ သို့သော် ပညာရပ် တစ်ခုအနေဖြင့် လေ့လာသောအခါ ဘာသာစကားကို တစ်ဌာန၊ စာပေကို

တစ်ဌာနဟူ၍ ခွဲခြားလေ့လာလေ့ရှိပါသည်။ ဤသဘာဝကြောင့် ဘာသာဗေဒဟူ၍ ပညာရပ်တစ်ခု သတ်သတ်ထွန်းကားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာဗေဒတတ်ကျွမ်းသူတိုင်း ဝတ္ထုကဗျာ စသည့်စာပေတို့ကို ကျွမ်းကျင်ချင်မှ ကျွမ်းကျင်လိမ့်မည်။ ထိုနည်းတူပင် ဝတ္ထုကဗျာ စသည့်စာပေတို့၌ ကျွမ်းကျင်သူတိုင်း ဘာသာဗေဒကို ကျွမ်းကျင်ချင်မှ ကျွမ်းကျင်လိမ့်မည်။ ထုံးစံအားဖြင့် ဘာသာစကားမှတစ်ဆင့် စာပေကို တက်လှမ်းကြပါသည်။

ဘာသာစကားကို လေ့လာတတ်ကျွမ်းသူတို့ များပြားလာသော အခါ သာမန်စကားပြောတတ်ခြင်း၊ စာရေးတတ်ခြင်း အလုပ်မှသည် ဘာသာဗေဒကျွမ်းကျင်ခြင်းအလုပ်သို့ တက်လှမ်းကြရပါလိမ့်မည်။ ဘာသာဗေဒ ကျွမ်းကျင်သူတို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံရှိလာသော အချိန်ကာလတွင် ယနေ့ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနေကြသော ဆန္ဒတို့သည် ပြည့်ဝလာလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် မျှော်မှန်းမိပါသည်။ ဘာသာဗေဒကျွမ်းကျင်သူတို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံလုံလောက်လောက် ရှိလာသောအခါ ကော်မရှင်ဖွဲ့၍ အလုပ်လုပ်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းဘာသာစကားကျောင်း တည်ထောင်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းစာပေအမျိုးမျိုးတို့ကို ပို့ချခြင်းဟူသော လုပ်ငန်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာပါလိမ့်မည်။

ပြည်ထောင်စုနေ့အကြို ဆွေးနွေးပွဲများ၌ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကိုယ်စားလှယ်တို့ ပြောဆိုကြသည်ကို ကြားရသောအခါ ဘာသာစကားစစ်တမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသော အချက်တစ်ချက်ကို ကျွန်တော် သတိရမိပါသည်။

ယခု ၂၀ ရာစု ခေတ်အဦးအစတွင် ဗြိတိသျှ အိန္ဒိယပြည်၌ အိန္ဒိယဘာသာစကားစစ်တမ်း ကောက်မရှင်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထိုကော်မရှင်တွင် ဆာဂျော့ဂရီယာဆန် အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်က သဘာပတိဖြူ

ပါသည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာပြည်မှာ အိန္ဒိယ၏ပြည်နယ်တစ်နယ်ဖြစ်လေရာ၊ အဆိုပါ ဘာသာစကားကော်မရှင်ထဲတွင် မြန်မာပြည်က တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာပြည်နှင့်ဆိုင်သော စစ်တမ်းကို စီစီလောင်းဝစ္စက ကြီးမှူး၍ ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အိန္ဒိယပဋိညာဉ်ခံ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ၎င်းအားအစွဲပြု၍ လောင်းဝစ္စလမ်းဟု အမည်ပေးသော လမ်းတစ်လမ်းရှိပါသည်။ ယခု ၎င်းလမ်းကို မင်းကွန်းတောလမ်းဟု ခေါ်ပါသည်။

လောင်းဝစ္စသည် အနယ်နယ်မှရသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် ဘာသာစကားများဆိုင်ရာ စစ်တမ်းတို့ကို ခြုံ၍သုံးသပ်ပြီးလျှင် မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ ဘာသာစကားစစ်တမ်း အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို ရေးသားတင်သွင်းခဲ့ပါသည်။

ထိုစစ်တမ်းထဲတွင် မြန်မာပြည်ဖွား တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကို အမည်နာမနှင့်တကွ အစီရင်ခံစာမှာ ဒေသအလိုက် စုဆောင်း၍ရသော သတင်းစကားတို့ကို မှတ်တမ်းတင်သော သဘောဖြစ်လေရာ တစ်ခါတစ်ရံ ကြားဖူးနားဝနှင့် ပြောဆိုကြသော အချက်အလက်တို့ကို တိကျစွာ ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်းမပြုဘဲ မှတ်တမ်းတင်ထားသော အချက်အလက်များကို တွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ- လူမျိုး၏အမည်ကို ဆိုင်ရာလူမျိုးထံမှ တိတိကျကျ ရသည်မဟုတ်ဘဲ ဒေသခံအခြားလူမျိုးများ၏ အခေါ်အဝေါ်ကိုပင်လျှင် အမှန်ကဲ့သို့ ရယူထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့က တရုတ်ပြည်၊ ကုလားပြည်ဟူ၍ အရပ်သုံးစကားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ သို့သော် တရုတ်တို့က သူတို့တိုင်းပြည်ကို တရုတ်ပြည်ဟု မခေါ်ပါ။ ကုလားအမျိုးသားများကလည်း သူတို့တိုင်းပြည်ကို ကုလားဟုမခေါ်ပါ။ ယခုအခါ တရုတ်ပြည်ဟူသော ဝေါဟာရသည် ကျွန်တော်

တို့သာမက တရုတ်နိုင်ငံကပါ လက်ခံပြီး ဝေါဟာရဖြစ်နေပါပြီ။ သို့သော် ကုလားဟူသော ဝေါဟာရမှာ ခေတ်မမီတော့ပါ။ ရှေးမြန်မာ ကျမ်းဂန် များတွင် ပြဆိုထားသော မဇ္ဈိမဒေသကြီးမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ပါကစ္စတန် နိုင်ငံဟူ၍ နှစ်နိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ကြပြီဖြစ်၍ ယခုခေတ်တွင် ကုလားဟူသော အသုံးအနှုန်းသည် ပပျောက်သွားပြီးလျှင် အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်ဟူသော အတိအကျဝေါဟာရကို ကျွန်တော်တို့ သုံးစွဲနေကြပါ ပြီ။

တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့်နားဖြင့် အမည်နာမတို့ကို မတိမကျ ခေါ် ဝေါ်သုံးစွဲသောအခါ အချို့က ရင့်သီးသည်ဟု ထင်ကြပါသည်။ ထင် မည်ဆို ထင်လောက်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချို့အခေါ် အဝေါ်များမှာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖီလာဆန့်ကျင်သော အမှားအယွင်းများ ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ဤသဘာဝတစ်ခုတည်းကိုပင် ဆင်ခြင်ကြည့်ပါက ကျွန်တော် တို့သည် ဘာသာစကားစစ်တမ်းကို စနစ်တကျ တိကျသေချာအောင် ပြန်လည်ပြုစုသင့်ပြီဟူသောအချက်ကို စဉ်းစားမိကြလိမ့်မည် ထင်ပါ သည်။

လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စုသားများသည် ပြည်ထောင်စုယဉ် ကျေးမှု အစဉ်အလာအသစ်ကို တည်ဆောက်နေသောအချိန်၌ ကျွန်တော် တို့ တိုင်းရင်းသားများအဖို့ လုပ်စရာလုပ်ငန်းများ အနန္တရှိပါသည်။ သို့ရာ တွင် ယင်းလုပ်များမှာ ယနေ့အကြံပြု၍ ယနေ့ထုလုပ်လျှင် ပြီးနိုင်သော လုပ်ငန်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ခေတ်မှအစပြု၍ သားစဉ်မြေးဆက် တို့လုပ်သွားကြရမည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်ကို လှမ်းမျှော် ကြည့်ထားသော ခေတ်လူငယ်တို့အဖို့ လုပ်စရာအလုပ်များ ကျန်နေသေး သည်ကို ယခုသိရလျှင် နောင်အခါ များစွာအဖိုးတန်ပါလိမ့်မည်။

ဘာသာဗေဒကို လေ့လာရာ၌ မြန်မာစကား မြန်မာစာကို ကျန် တိုင်းရင်းသားစကား၊ တိုင်းရင်းသားစာတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ လေ့လာမှသာ အမှန်နှင့်နီးစပ်ပါလိမ့်မည်။ ဤခေတ်ကစ၍ ဤနှိုင်းယှဉ်သော ဘာသာ ဗေဒ အတတ်ပညာကို အုတ်မြစ်ချပေးနိုင်ကြပါလျှင် နောင်များမကြာမီ အတွင်း၌ ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းရင်းသားသဘာဝနှင့် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်း သားဘာသာစကား စစ်တမ်းများ ထွက်ပေါ်လာနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၇ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၇၂

မြန်မာစာ

အခြေခံပညာရေး အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း မြန်မာဘာသာ စာမေးပွဲမေးခွန်းများကို လေ့လာကြည့်သောအခါ မြန်မာစာ သင်ကြားပို့ချခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ကျွန်တော် တွေ့ရှိမိပါသည်။ ယင်းရည်ရွယ်ချက်မှာ တပည့်တို့ မြန်မာစာကိုရေးသားရာ၌ လိုရင်းကို တိုတိုရှင်းရှင်း ပြေပြေပြစ်ပြစ် တိကျမှန်ကန်အောင် ရေးသားတတ်ကြစေဖို့ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ဤရည်ရွယ်ချက်သည် ဧရာမရည်ရွယ်ချက် မဟုတ်ပါ။ ရိုးရိုးပင်ဖြစ်ပါ၏။ အခြေခံမျှသာ ဖြစ်ပါ၏။

ရှေးခေတ်က မြန်မာဘာသာစာပေပို့ချခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ မြန်မာစာကို တခမ်းတနား ဖွဲ့ဆိုတတ်ဖို့၊ ကဗျာစပ်တတ်ဖို့၊ မြန်မာ စာပေကို တန်ဖိုးဖြတ်တတ်ဖို့၊ မြန်မာစာပေကိုမှီ၍ မျိုးရိုးဇာတိမာန် တက်ကြွဖို့ စသောရည်ရွယ်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုရည်ရွယ်ချက်များ တစ်ခုထက်ပို၍ များပြားနေသည်ကို ကျွန်တော် အပြစ်မဆိုချင်ပါ။ သူ့ခေတ်နှင့်သူ အလွန်သင့်မြတ်ပါသည်။ ထိုခေတ်က တက္ကသိုလ်မရောက်မီ အခြေခံအထက်တန်းအဆင့်၌ တပည့်

တို့ သင်ကြားနေသော ပညာရပ်တို့မှာ ယခုခေတ်ကဲ့သို့ မများလှသေး။ ယခုခေတ်တွင် သိပ္ပံပညာရပ်များအပြင် ဘောဂဗေဒဆိုင်ရာပညာရပ်၊ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံပညာရပ် စသည်တို့ကို အခြေခံအောက်ဆုံးဆင့်မှစ၍ အထက်ဆင့်အထိ ပြုစုပျိုးထောင်ပေးနေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်တွင် အဓိကကျသော အချက်တစ်ချက်ကိုသာ မူတည်၍ မြန်မာစာကို သင်ကြားပေးနေသည်ဟု ကျွန်တော် သဘောပေါက်မိပါသည်။

သို့သော် ယခုပြဆိုခဲ့သော လိုရင်းကို တိုတိုရှင်းရှင်း ပြောပြပြစ်ပြစ် တိကျမှန်ကန်အောင် ရေးတတ်စေဖို့ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရသောအခါ သာမညောင်ညဟု မမှတ်သင့်ပါ။ လုပ်ငန်း၏ ထုထည် မည်ရွေ့မည်မျှရှိသည်ကို တပည့်တို့အား စာသင်ပေးနေကြသည့် ဆရာများသာ ကောင်းစွာသိကြပါလိမ့်မည်။ အထူးသဖြင့် ယခုခေတ်၌ စာတတ်စလူငယ်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ မတိုမတုတ်၊ မရှင်းမလင်း၊ မပြေမပြစ်၊ မတိမကျ၊ မမှန်မကန်သော အရေးအသားများ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိနေစဉ် ဆရာဖြစ်သူက တပည့်အား မှုမှန်သော အခြေခံပေါ်တွင် ရပ်တည်နိုင်အောင် နေရာချထားပေးရသည်မှာ နည်းနည်းနောနော အလုပ်မဟုတ်ပါ။

တိုတိုနှင့်ရှင်းရှင်း၊ ရေးတတ်ရန်မှာ အတွေးအခေါ်ကစ၍ ရှင်းရှင်းတွေးတတ်အောင် အကျင့်လုပ်ရပါလိမ့်မည်။ ပီမိုးနင်းက 'မီးရထားလမ်းဖောက်သည်' ဆိုသောစကားကို 'မီးရထားလမ်းသွယ်တန်း ဖောက်သည်' ဟူ၍ ရေးခြင်းမှာ အဖွဲ့အနွဲ့၌ မကျွမ်းကျင်ရာ ရောက်သည်ဟု ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။ 'ဖောက်' ဟူသော တိကျသည့်စကားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မသုံးတတ်သောအခါ၊ ကူဖော်လောင်ဖက်အဖြစ် 'သွယ်' ဟူသော စကား၊ 'တန်း' ဟူသောစကား 'လုပ်' ဟူသောစကားတို့ကို အတင်းဆွဲ၍ထည့်ထားသည်။ ဝေါဟာရမနိုင်လျှင် ဆင်တူဝေါဟာရများကို စုပြုံ၍ အဖော်ခေါ်

ခြင်းသည် ဝေါဟာရအားနည်းခြင်း သဘာဝကို ထင်ရှားစေသည်။ ထို့ကြောင့် တိုတိုနှင့်ရှင်းရှင်းရေးတတ်သလော၊ မရေးတတ်သလော ဟူသော အချက်ကို စမ်းသပ်ရန်အလို့ငှာ အထက်တန်း ပင်ရင်းမြန်မာစာတွင် မေးခွန်းတစ်ပုဒ် ထည့်ထားလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

စာတစ်ပုဒ်ကို လိုရင်းရောက်အောင် မှန်မှန်ကန်ကန် တိတိကျကျ ရေးတတ်ဖို့ရာ ဝေါဟာရကိုနိုင်မှ ဖြစ်မည်။ ဗိသုကာဆရာကြီးသည် အိမ်ဆောက်သောအခါ ထုတ် လျှောက် ဒိုင်း မြား စသော ပစ္စည်းတို့ကို သူ့နေရာနှင့်သူ သုံးစွဲသည်။ သို့မှသာလျှင် ခိုင်ခံ့သော အိမ်၊ မိုးလုံသော အိမ်၊ တင့်တယ်သောအိမ် ဖြစ်နိုင်မည်။

အိမ်ဆောက်ပစ္စည်းကို သူ့နေရာနှင့်သူ သုံးစွဲတတ်ပြီ ဆိုသော် ငြားလည်း စူးဆောက်တန်ဆာပလာတို့ကို စနစ်တကျ သုံးစွဲတတ်မှသာ အိမ်ကိုဆောက်၍ရမည်။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒါစည်းကမ်းနှင့်ညီအောင် ဆရာတို့က တပည့်တို့ကို သင်ကြားပေးသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် သဒ္ဒါအခြေခံတို့၌ စည်းကမ်းကျနခြင်းမရှိလျှင် ကြီးပြင်းလာသောအခါ တပည့်တို့သည် ပြေပြေပြစ်ပြစ်နှင့် တိကျမှန်ကန်အောင် ရေးတတ်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

စာစစ်မှူးတို့က အဖြေလွှာများအပေါ်၌ စိစစ်၍ တွေ့ရှိသော အချက်များတွင် အများအားဖြင့် ကာရက အသုံးမှားခြင်း ကိစ္စများပါဝင်နေကြောင်း သိရပါသည်။

ယခုအခါ 'အား'ကို နေရာတကာ၌ 'ကို' ၏အစား အသုံးပြုနေကြသည်။ အသံလွှင့်သတင်းများကို နားထောင်ကြည့်လျှင် 'အား'ချင်း ထပ်နေသည်ကို တွေ့လိမ့်မည်။ 'ကို' သည် ကံအစစ်ဖြစ်ကြီး ဖြစ်ပါလျက်နှင့် 'အား' ဟူသော သမ္ပဒါန်(ဆိုက်ရောက်ပုဒ်)က ယခုခေတ်တွင် ကျယ်နေပုံမှာ အံ့ဩဖွယ်ပင်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ‘မှ’ တည်းဟူသော အပါဒန်(ထွက်ခွာရာပုဒ်)ကို သည်၊ က၊ မှာ၊ ကားဆိုသော ကတ္တားအစား သုံးစွဲနေကြပုံမှာလည်း ထူးပေဆန်းပေသည်။

ဤကာရက အသုံးမှားခြင်း သဒ္ဒါအရာ၌ ကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က စာနယ်ဇင်းများတွင် မကြာခဏ ရေးသားဖော်ပြကြပါသည်။ သို့သော် မှားစရာရှိလျှင် မှားချင်ချင်တည့်ဆိုဘိသကဲ့သို့ ရှိနေလေပြီ။

အမှားတို့ကို အမှန်ထင်၍ သုံးဖန်များသောအခါ ကာလရွေ့လျှင် အမှားပင်လျှင် အမှန်ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ထိုအခါ အမှန်ကို ထောက်ပြမိသော်၊ အမှန်ထောက်ပြသူကိုပင်လျှင် အများကဝိုင်း၍ ရေရွတ်ကြပေဦးမည်။ ဤသည်ကို အတွေ့အကြုံရှိသော ရှေးလူကြီးတစ်ဦးက “အမှန်ပင်မှားတော့တယ်၊ အခါးချိုလှတဲ့၊ ကာလဉာဏ်” ဆိုသော တေးသွားကို စပ်ဆိုခဲ့ဖူးသည်။

သို့သော် ဆရာတို့၏ တာဝန်မှာ သဒ္ဒါစည်းကမ်းရှိသည့်အတိုင်း တပည့်တို့အား အမှားကိုပြင်နိုင်အောင် သင်ပြ၍ ပြုပြင်ပေးကြရန် တာဝန်ရှိသည်။ တပည့်တို့ကလည်း ဆရာတို့၏ သွန်သင်ချက်ကို ဂရုတစိုက် လိုက်နာကြရပေလိမ့်မည်။

များသောအားဖြင့် စာစစ်မှူးတို့က မြန်မာစာ၌ အအောင်များပါသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် ဂုဏ်ထူးရသူ နည်းပါးပုံကို ထောက်ရှုသောအခါ တပည့်တို့ စာစီစာကုံးရေးရာ၌ အထက်တွင် ပုံစံထုတ်ပြထားသော သဒ္ဒါမှားခြင်း၊ ဝေါဟာရ မနိုင်ခြင်းတို့ ရှိပေလိမ့်မည်ဟု မှတ်ယူမိပါသည်။

စာမေးပွဲတွင် မေးသူတို့က ဖြေသူသည် မြန်မာစာကို မည်မျှမှန်ကန်စွာ ရေးတတ်ကြောင်း စုံစမ်းလို၍ မေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဖြေသူသည် ကဗျာဆရာလို၊ ဝတ္ထုရေးဆရာလို ရေးတတ်သည်၊ မရေးတတ်သည်ကို

စစ်ဆေးခြင်း မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် များစွာသောတပည့်တို့သည် ဝတ္ထု
 မဂ္ဂဇင်းမှရသော အဖွဲ့အနွဲ့မျိုးကို စာမေးပွဲထဲတွင် လက်တည့်စမ်းကြ
 သည်။ ထို့ကြောင့် အတုခိုးနေရဆဲဖြစ်သော အရေးအသားမျိုးမှာ အချို့
 သည် မပြေမပြစ်၊ မကျစ်မလျစ်၊ မမှန်မကန် ဖြစ်ကြရလေသည်။

ယခုခေတ် စာသင်သားအချို့သည် စလုံးသံနှင့် ဆလိမ်သံကို
 မှန်အောင် မဆိုတတ်ကြချေ။ မှန်အောင်မဆိုတတ်သောကြောင့်လည်း
 မှန်အောင်မရေးတတ်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ‘စ’ သံလို့ငှာ ဆလိမ်ကို ရေး
 ၍၊ ‘ဆ’ သံအလို့ငှာ စလုံးကို ရေးလေ့ရှိသည်။ ကာလရွေ့လျားလျှင်
 စလုံးနှင့် ဆလိမ် နေရာလွဲလိမ့်မည်ထင်သည်။

ယနေ့မြန်မာစာမြန်မာစကား ရွေ့လျားနေပုံကို ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင်
 များစွာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှပေသည်။

ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၂၇ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၇၂

မြန်မာစာ သင်ကြားနည်း

ယခုနေ့ရာသီကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာတို့က အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားပို့ချနည်း၊ သိပ္ပံဘာသာရပ်(ဓာတုဗေဒ) သင်ကြားပို့ချနည်း စသည်တို့ကို ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမတို့အတွက် သင်တန်းဖွင့်လှစ်ပေးကြပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အခြေခံပညာရေး အထက်တန်းကျောင်းသားများ၏ အရည်အသွေး တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ဆရာတို့၏ အရည်အသွေးကို ထက်မြက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်များသည်လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ ပညာရေးတက္ကသိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အလားတူဆရာများအတွက် သင်တန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးမြဲဖြစ်ပါသည်။ မကြာမီ ရန်ကုန်မြို့ဆေးတက္ကသိုလ်အမှတ် (၁)၌ ဆေးသိပ္ပံပညာသင်ကြားပို့ချရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသော အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ကျင်းပ၍ သင်ကြားပုံနည်းစနစ်ကောင်းများကို ရှာကြံကြသည်ဟု ကြားသိလိုက်ရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ သင်ကြားပုံစနစ်များ ကောင်းမွန်ထိရောက်အောင် ကြိုး